

Krajem oktobra održani su jubilarni dvadeseti Susreti gljivara na Iriškom vencu. Organizatori, kao i svake godine, Gljivarsko društvo Novi Sad ne propušta priliku da ove dane ispuni gljivarenjem po padinama Fruške gore, kasnije predstavljenim na izložbi na platoru Info centra, da pozdravi goste, dodeli zahvanice prisutnima, priredi ukusan ručak od friških gljiva sa Fruške gore. Na svakom susretu GD „Novi Sad“ upriliči i predavanje vezano za svet gljiva.

Ove, kao i prošle godine, predavanje je održala dr Jovana Vunduk sa Poljoprivrednog fakulteta Univerziteta u Beogradu, Katedra za biotehnologiju i prehrambenu tehnologiju i to na temu: „Gljive religija“, baviće se vezom gljiva u različitim religijama koje su prethodile današnjim. Tema ništa manje šakaljiva i sporna od prošlogodišnje o halucinogenim gljivama. - O ovoj kontraverznoj temi dugo se ništa nije govorilo i mislilo se da gljive nemaju nikakvu praktičnu vezu sa religijom. Neka novija istraživanja donose obilje građe i pokazuju povezanost sa gotovo svim verovanjima koja su prethodili savremenim - kaže dr Vunduk. U svom predavanju istakla je da, kao i kada su u pitanju biljke, ljudi su upoznavali gljive putem pokušaja i pogrešaka, do nalaženja onih koje su (za nešto) dobre. Gljive su našle opravdanje za korišćenje u raznim ritualima u periodu pre hrišćanstva, pa nas je tako dr Vunduk provela kroz drevnu Grčku, odvela na američki kontinent, i objasnila kako su gljive bile deo rituala kod Maja, a da su sibirski plemena gljive u obredno-religijskim radnjama praktikovala do pojave komunizma. Važnu ulogu imale su i u egipatskoj kulturi. Moglo se čuti da ima indicija da je čak i hrišćanstvo transformacija kulta svetih gljiva.

Danas je veza gljiva i religija potpuno nepoznat teren, potisnut i gljive se ne praktikuju u religijske svrhe nigde u svetu. Ali, sve je više onih koji su zainteresovani za tu temu, i za nova saznanja na našem prostoru.

- Ja se bavim tehnološkim inženjerstvom, primenom gljiva u praksi - funkcionalna hrana i suplementi. Sve što sam na predavanju iznela nije moj lični stav, niti je važeće verovanje, nego naučne činjenice iz date oblasti prikupljene iz dostupne naučne literature i ovde predstavljene. Možda je celo ovo tumačenje pogrešno, jer operiše dvosmislenim i prikrivenim značenjima, ali jeste jedan drugačiji uvid u odnos gljiva i religije - objasnila je dr Vunduk dodavši:

- Ja ne kažem da je ovo tačno, niti da u to verujem, niti da iko treba da veruje. Činjenica je da je sve proverljivo. Ali, na kraju da kažem, da su nam gljive možda potrebnije nego ikada u najrazličitijem smislu. Ja se bavim njihovim medicinskim karakteristikama i mogu da posvedočim da su u tom smislu zaista čudesne.

Na ovom mestu teško je ne pomenuti knjigu glavnog urednika sajta cracked.com, Roberta Evansa, Kratka istorija poroka (Laguna, 2017), koja, između ostalog, govori i o

svedočenju antropologa koji sumnjaju da su psilocibinske pečurke mogle da imaju ulogu u nastanku ranih religija. Upotreba psihodeličnih, halucinogenih, „magičnih“ ili „đavolskih“ gljiva nije ništa novo. Ljudi ih koriste još od vremena antike. Do XX veka one su gotovo uvek korišćene u okviru raznih religijskih rituala. Evans pominje eksperiment „Good Friday“, tokom kojeg je grupa studenata Bogoslovije dozirana gljivama, a koji takođe sugerše da religiozne epifanije izazvane njihovim uticajem nisu ništa manje „stvarne“ od onih koje ljudi imaju dok su trezni. Na osnovu istraživanja, on takođe dolazi do zaključka da gljive mogu inspirisati moćne verske vizije i da su ih drevni ljudi koristili u mnogim religioznim ritualima.

